

SADRŽAJ

Sadržaj	4
Predgovor	7
1.1. Izbor i donošenje odluke	9
1.2. Ograničenost	9
1. POJAM OGRANIČENOSTI I FAKTORI PROIZVODNJE	9
1.3. Endogeni i egzogeni faktori	10
1.4. Definisanje ekonomije	11
1.5. Podjela i predmet ekonomije	11
1.6. Faktori proizvodnje	12
1.7. Pozitivna i normativna ekonomija	15
2. OPORUNITETNI TROŠKOVI I KRIVA PROIZVODNIH MOGUĆNOSTI	17
2.1. Žrtvovanje mogućnosti	17
2.2. Proizvodna funkcija	17
2.3. Definisanje oportunitetnih troškova	18
2.4. Korišćenje matrice za donošenje odluke	18
2.5. Trošak i korist na margini ili granici	20
2.6. Grafikon proizvodnih mogućnosti	21
2.7. Efikasnost, rast i trošak	23
2.8. Zakon opadajućih prinosa	25
3. EKONOMSKI SISTEMI	27
3.1. Tri ključna ekonomska pitanja	27
3.2. Ekonomski ciljevi	29
3.3. Četiri vrste ekonomskog sistema	31
3.4. Ekonomske funkcije tržišta	32
3.5. Problem cikličnog kretanja privrede	33
3.6. Ekonomske funkcije države	34
4. SLOBODNO TRŽIŠTE I MODERNA EKONOMIJA	37
4.1. Razvoj tržišta	37
4.2. Zašto tržište postoji?	39
4.3. Slobodna tržišna privreda	39
4.4. Mješovita ekonomija	42
4.5. Poređenje mješovitih privreda	44
4.6. Tranziciona ekonomija	45
4.7. Nelegalna ekonomija	45
5. POTROŠNJA, IZBOR POTROŠAČA I TRAŽNJA	47
5.1. Pojam korisnosti	47
5.2. Kriva indiferencije	51
5.3. Budžetsko ograničenje	51
5.4. Potrošačeva ravnoteža	53
5.5. Preferencije potrošača	54
5.6. Efekat dohotka i efekat supstitucije	54
6. PONUDA I POTRAŽNJA NA TRŽIŠTU ROBA	57
6.1. Pojam tržišta	57
6.2. Tražnja	58
6.3. Elastičnost potražnje	62
6.4. Potrošački višak	64
6.5. Ponuda	65
6.6. Elastičnost ponude	68
6.7. Analiza odnosa ponude i tražnje	69
7. KONCEPT PROIZVODNJE	73
7.1. Pojam proizvodnje	73
7.2. Proizvodni proces u kratkom i dugom roku	74
7.3. Proizvodna funkcija sa dva varijabilna faktora	77
8. ANALIZA TROŠKOVA	81
8.1. Koncept troškova	81
8.2. Troškovi u kratkom roku	85
8.3. Odnos između krive graničnih, prosječno varijabilnih i prosječno ukupnih troškova	88
8.4. Troškovi u dugom roku	89
8.5. Standardni model kao okosnica pri analizi troškova	94
9. POJAM I ULOGA CIJENA	97
9.1. Cijene na slobodnom tržištu	97
9.2. Prednosti cijena	97
9.3. Cijene u uslovima slobodne konkurencije	101
9.4. Cijene u uslovima ograničene konkurencije	105
9.5. Vladina intervencija	105
10. ANALIZA TRŽIŠNIH STRUKTURA	111
10.1. Tržište savršene konkurencije	111
10.2. Maksimizacija profita i uspostavljanje tržišne ravnoteže	113
10.3. Ravnoteža u dugom roku	116
10.4. Monopolsko tržište	118
10.5. Pojam monopolske konkurencije	125
10.6. Oligopolsko tržište	128
11. POSLOVNO ORGANIZOVANJE NA TRŽIŠTU	135
11.1. Privatno preduzeće	135
11.2. Partnerstva	137
11.3. Kompanije, multinacionalne kompanije i merdžeri	139
11.4. Drugi oblici poslovnog organizovanja	142
12. RAD I TRŽIŠTE RADNE SNAGE	145
12.1. Pojam ponude rada	145
12.2. Efekat dohotka i efekat supstitucije	146

12.3. Realne zarade i oportunitetni trošak rada	147	17.5. Analiza šokova ponude	221
12.4. Poresko opterećenje dohotka, rad i slobodno vrijeme	147	17.6. Povećanje proizvodnje ili ekonomija ponude	222
12.5. Porijeklo tražnje za radom	148	18. TRŽIŠTE ROBA I TRŽIŠTE NOVCA: IS i	
12.6. Uloga faktora u određivanju ravnotežne zarade	149	LM model	227
12.7. Imperfektna konkurencija i tržište rada	150	18.1. Keynesijanski presjek	227
12.8. Diskriminacija na tržištu rada	152	18.2. Kamatna stopa, investicije i IS kriva	229
12.9. Uloga nesavršene konkurencije u određivanju nadnica ..	153	18.3. Kako fiskalna politika pomjera IS krivu?	230
12.10. Sindikalizam i kolektivno pregovaranje	155	18.4. Interpretacija IS krive putem kredita	231
13. FINANSIJSKA TRŽIŠTA KAPITALA	159	18.5. Tržište novca i LM kriva	232
13.1. Pojam investicija	159	18.6. Kako monetarna politika pomjera LM krivu?	234
13.2. Pojam finansijskih tržišta	161	18.7. Kratkoročni ekvilibrijum	235
13.3. Berzansko tržište	162	19. MONETARNA POLITIKA (MJERE) I	
13.4. Vrste obveznica	166	MAKROEKONOMSKA STABILNOST	237
13.5. BERZE (Stock Exchanges)	168	19.1. Kreiranje novca	237
13.6. Fjučersi i opcije (Futures i Options)	171	19.2. Novčani multiplikator	238
14. MAKROEKONOMSKI AGREGATI	175	19.3. Kako monetarna politika funkcionise?	241
14.1. Mjerenje vrijednosti privredne aktivnosti: Bruto		20. MONETARNA PRAVILA	245
domaći proizvod	175	20.1. Pristup monetarizmu	245
14.2. Realni GDP versus nominalni GDP	178	20.2. Kvantitativna teorija	245
14.3. GDP deflator	179	20.3. Moderna kvantitativna teorija	246
14.4. Komponente troškova	180	20.4. Monetarno pravilo	248
14.5. Drugi načini mjerenja dohotka	180	20.5. Novac, cijena i inflacija	251
14.6. Mjerenje troškova života: Potrošački indeks cijena	182	20.6. Pravila versus debate diskrecije	251
14.7. Mjerenje nezaposlenosti: Stopa nezaposlenosti	183	21. KAMATNA STOPA I PARITET KAMATNE	
15. NACIONALNI DOHODAK	185	STOPE	255
15.1. Šta determiniše ukupnu proizvodnju proizvoda i		21.1. Pojam kamatne stope	255
usluga?	185	21.2. Fisherov efekat	255
15.2. Kako se nacionalni dohodak distribuira na faktore		21.3. Očekivana inflacija	256
proizvodnje?	186	21.4. Implikacije politike	259
15.3. Firmina tražnja za faktorima	188	21.5. Paritet kamatne stope	261
15.4. Podjela nacionalnog dohotka	191	22. NOVAC I INFLACIJA	265
15.5. Šta determiniše tražnju za proizvodima i uslugama?	192	22.1. Osnovne funkcije novca	265
15.6. Šta donosi ponuda i potražnja za proizvodima i		22.2. Vrste novca	266
uslugama u ravnoteži?	195	22.3. Kako se zvanični novac uključuje?	266
16. AGREGATNA TRAŽNJA	201	22.4. Kako je količina novca kontrolisana?	267
16.1. Pojam agregatne tražnje	201	22.5. Kako se kvantitativna količina novca mjeri?	267
16.2. Determisanje nacionalnog dohotka	202	22.6. Štampanje novca	269
16.3. Multiplikator	204	22.7. Pojam inflacije	269
16.4. Zalihe i predviđanje	207	22.8. Društveni troškovi inflacije	273
16.5. Implikacije politike	207	23. STAGFLACIJA	279
16.6. Dodatak 16.1. A	209	23.1. Pojam stagflacije	279
Primjer: Kružni tok dohotka	209	23.2. Phillipsova kriva	280
16.7. Dodatak 16.2.B	210	23.3. Implikacije politike	282
17. AGREGATNA PONUDA	213	23.4. Borba inflacije sa recesijom	284
17.1. Uvod u agregatnu ponudu	213	23.5. Kontrola zarada – cijena	285
17.2. Kriva agregatne ponude	213	23.6. Objašnjenje stagflacije	286
17.3. Kriva agregatne tražnje	214	24. PARITET KUPOVNE MOĆI	289
17.4. Korištenje dijagrama agregatne ponude/agregatne		24.1. Inflacija sa fiksnim deviznim kursom	289
tražnje	215		

24.2. Inflacija sa fleksibilnim deviznim kursom.....	290	31.2. Eksternalije	342
24.3. Paritet kupovne moći	292	31.3. Eksternalije i društveno blagostanje	345
24.4. Paritet kupovne moći deviznog kursa.....	293	32. TEORIJE MEĐUNARODNE EKONOMIJE	347
25. NEZAPOSLENOST	295	32.1. Pojam klasičnih teorija međunarodne ekonomije.....	347
25.1. Definisanje i mjerenje nezaposlenosti	295	32.2. Teorija apsolutnih prednosti Adam Smith	348
25.2. Veza između zaposlenosti i nezaposlenosti	296	32.3. Teorija komparativnih prednosti - David Ricardo.....	349
25.3. Šta je puna zaposlenost?	297	32.4. Teorija oportunitetnih troškova (krivulja proizvodnih mogućnosti)	349
26. FISKALNA POLITIKA I MAKROEKONOMSKA STABILNOST	299	32.5. Teorija raspoloživosti faktora proizvodnje (H-O teorema)	350
26.1. Pojam fiskalne politike	299	32.6. Teorija izjednačavanja cijena faktora proizvodnje (H-O-S teorema)	351
26.2. Fiskalna politika i ekonomija	299	32.7. Leontijev paradoks - Wassily Leontief	352
26.3. Ograničenja fiskalne politike	301	32.8. Novije teorije međunarodne ekonomije	353
26.4. Opcije fiskalne politike	303	33. MEĐUNARODNI MONETARNI SISTEM I FINANSIJSKE INSTITUCIJE	357
26.5. Ekonomija ponude - povećanje proizvodnje	307	33.1. Međunarodni monetarni fond (MMF)	357
27. RAZVOJ, RAST I PRODUKTIVNOST	309	33.2. Međunarodna banka za obnovu i razvoj – IBRD (International Bank of Reconstruction and Development).....	358
27.1. Pojam rasta i produktivnosti.....	309	33.3. Međunarodna finansijska korporacija – IFC (International Finance Corporation)	358
27.2. Razlika između rasta i razvoja	309	33.4. Međunarodno udruženje za razvoj – IDA (International development association).....	359
27.3. Determinante rasta	311	33.5. Međunarodna agencija za rješavanje investicionih sporova (International Centre for Settlement of Investment Disputes - ICSID)	359
27.4. Proces rasta produktivnosti	313	33.6. Multilateralna agencija za garantovanja investicija - MIGA (Multilateral Investments Guarantee Agency)	360
27.5. Uloga nacionalne štednje.....	315	33.7. Azijska razvojna banka – ADB (Asian Development Bank)	360
27.6. Politika rasta.....	317	33.8. Intra-američka razvojna banka – IDB (Inter-american Development Bank)	361
28. PLATNI BILANS	319	33.9. Afrička razvojna banka – ADB (The African Development Bank)	361
28.1. Uvod u platni bilans	319	33.10. Islamska razvojna banka – IDB (The Islamic Development Bank)	362
28.2. Determinante aktivnosti deviznog tržišta – devizni bilans	320	33.11. Evropska investiciona banka – EIB (The European Investment Bank)	362
28.3. Međunarodni privredni račun ili račun platnog bilansa	322	33.12. Evropska banka za obnovu i razvoj – EBRD (The European Bank of Reconstruction and Development).....	363
29. Ekonomija otvorene privrede	325	Literatura	365
29.1. Politika u otvorenoj ekonomiji.....	325		
29.2. Međunarodna neravnoteža sa fleksibilnim deviznim kursom	325		
29.3. Međunarodna neuravnoteženost sa fiksnim deviznim kursom	326		
29.4. Monetarna politika pod fleksibilnim deviznim kursom	328		
29.5. Politika sterilizacije	329		
29.6. Šta je kriva J?	330		
29.7. Fiksni versus fleksibilni devizni kurs	331		
30. BUDŽETSKI DEFICIT I NACIONALNI DUG	333		
30.1. Uvod u problematiku budžetskog deficita i nacionalnog duga	333		
30.2. Implikacije budžetskog deficita	334		
30.3. Strukturalni deficit	335		
30.4. Opterećenje budućih generacija.....	338		
31. JAVNO DOBRO, EKSTERNALIJE I DRUŠTVENO BLAGOSTANJE	341		
31.1. Javno dobro	341		